

tema | MÆLK

Færre antibiotikauheld ønskes

Selv om der stadig sjældnere påvises antibiotika i mælken, er der plads til forbedringer. Især robotbesætninger bør fokusere på rutinerne.

I de fleste tilfælde findes årsagen til et antibiotikauheld i managementfejl

Snorri Sigurdsson, leder af afd. for mælkekvalitet, SEGES

De første ni måneder i år har der været påvist antibiotika i 101 mælkeleverancer fra danske mælkeproducenter. Det er ni færre tilfælde end i 2016, og det er jo dejligt, at tallet falder. Men taget i betragtning, at der i år er en del færre besætninger, der leverer mælk, end sidste år, så er forbedringen ikke for stor.

Ud af de 101 tilfælde har de 60 tilfælde, svarende til 59 pct., været under den såkaldte MRL-værdi, der er EU's maksimalgrænseværdi. I de tilfælde, hvor MRL-værdien er overskredet, får bedriften besøg af myndighederne. Men som bekendt har danske mejerier en nultolerance over for antibiotikarester i mælken og altså strammere krav, end EU tillader.

Altid besøg af rådgiver

Hver gang der påvises antibiotikarester i

mælk, og altså ikke kun, hvis det er over MRL-værdien, kommer der en kvalitetsrådgiver fra SEGES' afdeling for mælkekvalitet på besøg i besætningen. Sammen med landmanden finder kvalitetsrådgiveren årsagen til antibiotikafundet, og han gennemgår besætningens procedurer for på den måde bedst muligt at sikre, at fejlen ikke sker igen.

I de fleste tilfælde findes årsagen til et antibiotikauheld i managementfejl. Det vil sige, at der ved en fejl bliver malket en ko med, som har været i behandling, og/eller at koen bliver malket med i tanken, før udskillelsetiden for medicinen er udløbet.

Flest fejl med robotmalkning

Når vi ser nærmere på de besætninger, som har fået konstateret antibiotikarester i tankmælken, ses det endnu en gang, at besætninger, som maler med malkebotter, er overrepræsenteret i statistikken.

På landsniveau malkede i alt 24,6 pct. med malkebotter i slutningen af 2016. Men i statistikken over besætningstyper, som har fået påvist antibiotikarester i tankmælken de første ni måneder i år, er der 43 pct. af besætningerne, som maler med botter.

Vores erfaring viser, at en alt for hyppig årsag til disse fejl er forkerte managementrutiner i forhold til, hvordan køer i behandling indtastes til framalkning. Det sker, at køer tages ind til for kort framalkning, at der sker tastefejl, når konumeret indtastes eller at man kommer til at taste en anden ko ind i systemet end den, der er blevet behandlet.

Tekniske fejl

Mælkekvalitetsrådgiverne finder også enkelte tekniske fejl på robotterne som årsag til antibiotikauheldet, når de efter et uheld er på besøg. Blandt andet finder de af og til defekte ventiler, som ikke lukker helt tæt, og derved kommer den framalkede mælk med i køletanken.

SEGES' afdeling for mælkekvalitet er i tæt dialog med de firmaer, som leverer malkebotter, så vi sammen kan afhjælpe den overrepræsentation af antibiotikauheld, som vi ser ved robotmalkning. Det gælder såvel forbedringer på managementprogrammer som tekniske løsninger.

/SNORRI SIGURDSSON

Tip: Undgå fejl med robotter sådan

Alt for ofte er det menneskelige fejl i forbindelse med framalkning, der er årsag til antibiotikauheld i robotbesætninger. Derfor foreslår vi denne procedure:

- Print en liste ud med de køer, der skal malkes fra
- Lav to regler:
  - Der må aldrig behandles en ko, der ikke står på listen
  - Der må aldrig genbehandles en ko, der ikke står på listen.

Hvis I følger dette, burde det være sikkert, at indtastningen er rigtigt inde i AMS-systemet og at den ko, som er i behandling, malkes fra.

Vores Mælk - en ren fornøjelse

Hvis alle de nye logistikkrav opfyldes, vil leverandøren modtage et samlet tillæg på 0,85 eurocent svarende til 6,5 øre pr. kg mælk. For en gennemsnitsleverandør med 1.900.000 kg mælk vil det betyde et tillæg på 123.500 kr. årligt.

/HELGE KROMANN

Hjælp dine udenlandske medarbejdere til bedre malkearbejde

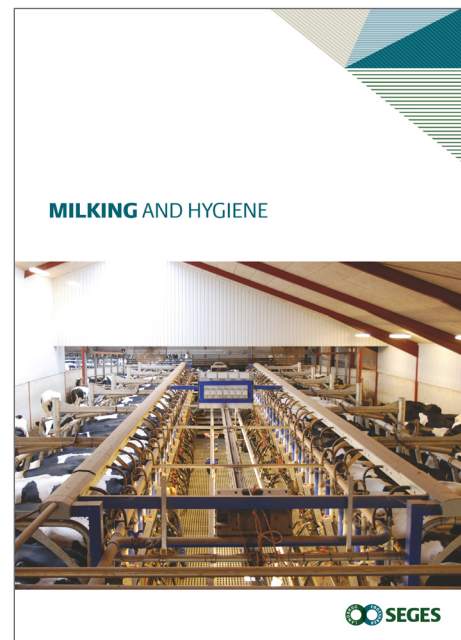
Engelsksproget pjece stiller skarpt på malkeanlæggets vigtigste funktioner ved malkning og rengøring.

En engelsk version af pjecen 'Malkning og Hygiejne' har været efterspurgt af mælkeproducenter med udenlandske medarbejdere. Og nu er den her. Pjecen Milking and Hygiene beskriver de anbefalede rutiner ved den gode malkning og teorien bag. Den giver også et rigtig godt indblik i malkeanlæggets vigtigste funktioner i forbindelse med både malkning og rengøring, og hvad man skal være opmærksom på i det daglige for at sikre, at anlægget fungerer optimalt. Derudover er der en god beskrivelse af, hvilke forhold der har indflydelse på mælkenes kvalitet.

Pjecen er kortfattet, nem at læse og forsynet med gode illustrative fotos. Den er et godt udgangspunkt, når der skal oplæres nye medarbejdere, eller når malkearbejdet skal drøftes på bedriften.

Pjecen koster 75 kr. + moms og porto. Den kan bestilles på mælkekvalitet.dk – både på engelsk og dansk.

/KIRSTEN MARSTAL

SEGES

Nye Arla-regler for afhentning og indvejning af mælk

Der bliver ikke så meget tid til snak med tankvognschaufføren i fremtiden.

Afhentning og indvejning af mælk skal ske på samme måde i alle Arlas ejerlande. Hovedparten af danske mælkeproducenter lever allerede op til reglerne.

Arla er i gang med at indføre nye regler for afhentning og indvejning af mælk. De nye regler vil, hvis man som leverandør opfylder alle betingelserne, give et tillæg på i alt 0,85 eurocent svarende til ca. 6,5 øre pr. kg leveret mælk.

Ændringerne gælder følgende 4 forhold:

1. Overgang til hver anden dags afhentning som standard i alle Arla landene – træder i kraft 1. januar 2019
2. Uafhængig afhentning (buffertank) – træder i kraft 1. januar 2018
3. Tilkørselsforhold for de største tankvogne – træder i kraft 1. januar 2018
4. 3" udløbsrør – træder i kraft 1. januar 2018.

Nye og mere standardiserede regler for transport af mælk fra bedrifterne til mejeriet på tværs af ejerlandene gør det muligt for Arla at effektivisere transporten. De leverandører, der lever op til de nye regler, vil få et tillæg til mælkeafregningen.

Arlas bestyrelse har vedtaget nogle nye logistikstandarder, som skal sikre en bedre udnyttelse af tankbilerne, ruteoptimering og tidsbesparelse. Det vil på koncernniveau generere besparelser på 12 millioner euro årligt, når de er fuldt implementeret i 2022.

Ændringerne, som er kortlagt af Arlas globale logistikafdeling, er endnu et skridt på vejen mod en ensretning af Arlas afregningsmodel på tværs af landene.

De nye regler giver den enkelte andelshaver mulighed for at øge sin mælkepris, da der udbetales tillæg til de gårde, som lever op til kravene for en effektiv afhentning af mælk.

Afhentning hver anden dag

Hvis alle gårde kan opbevare mælken i to dage, vil

Arla opnå store besparelser. Derfor bliver det standard, at mælken afhentes hver anden dag.

Alle gårde, som vil have hverdagsafhentning, skal fra 1. januar 2019 betale et gebyr på 46 euro pr. ekstra afhentning.

Hvis Arla af en eller anden grund ønsker at hente mælken dagligt, vil der ikke blive opkrævet gebyr. F.eks. vil gårde, der har en dagsproduktion på mere end 17,5 tons, få afhentet mælk hver dag.

Uafhængig afhentning

Arla kan afhente mælken på alle tider af døgnet.

Ruteplanlægningen kan optimeres, og der kan opnås besparelser. Derfor vil det nuværende tillæg for uafhængig afhentning på 0,33 eurocent pr. kg stige til 0,5 eurocent pr. kg fra 1. januar 2018. Ambitionen er, at uafhængig afhentning skal være standard i Arla fra 2022.

Tillæg for adgangsforhold

Der er penge at spare for Arla, hvis det størst mulige vogntog kan afhente mælken. Derfor vil der fra 1. januar 2018 blive givet et tillæg til de gårde, hvor dette er muligt.

Tillægget er på 6 eurocent pr. afhentning samt 0,2 eurocent pr. kg mælk. Derudover vil de gårde, hvor Arla ønsker mulighed for at parkere en anhænger, modtage et tillæg på 0,5 eurocent pr. afhentning.

Tillæg for 3" udløbsrør

Det vil betyde store besparelser for Arla, hvis mælken kan pumpes fra køletanken over i tankvognen ved en højere hastighed end i dag.

For at øge pumpehastigheden og spare tid og penge skal der installeres 3" udløb på gårdens køletank. Dette er et krav ved montering af nye – eller ændring af eksisterende køletanke. Udløbet nedkøles til 2½" tilslutning umiddelbart før tilkoblingsunionen.

Når der er et 3" udløbsrør på køletanken, modtager leverandøren et tillæg på 0,15 eurocent fra 1. januar 2018.

Status på den globale mælkeproduktion

IFCN Dairy Report indeholder information om udviklingen i malkekævssektoren for 200 lande.

Væksten i den globale mælkeproduktion var i 2016 den laveste siden 1997. Det fremgår af IFCN* Dairy Report 2017, der giver en status på den globale udvikling i malkekævssektoren.

I forrige uge udkom IFCN Dairy Report 2017. Rapporten indeholder information om udviklingen i malkekævssektoren for 200 lande. Derudover angiver den både økonomiske og produktions-tekniske bedriftsdata for 159 typiske bedrifter

fordelt på 52 lande. En af rapportens hovedkonklusioner på udviklingen i 2016 er, at væksten i den globale mælkeproduktion var den laveste siden 1997. Også i EU28 var væksten lavere end i de seneste år, nemlig under 1 pct. I alt 12 ud af 28 EU-lande oplevede regulært fald i produktionen. I Sydamerika var det bl.a. ekstremt vejr, som udfordrede produktionen og bevirkede et fald. Ikke alle steder gik væksten dog tilbage. Den afrikanske mælkeproduktion voksede, og er iflg. rapporten vokset stabilt siden 2005 med omkring 4 pct. om året. Samtidigt med den overordnet lave

vækst voksede forsyningsunderskuddet af mælk i Kina, hvilket det i øvrigt har gjort støt siden 2008. I 2016 var underskuddet i Kina på 10,4 millioner tons. Det dækker iflg. rapporten over store regionale forskelle. Indre Mongoliet har et overskud på 6,5 millioner tons. Mens underskuddet i Guangdong Sheng-regionen er på 3,5 millioner tons.

Større bedrifter – lavere fremstillingspris

Antallet af malkekævsbedrifter falder på verdensplan, mens antallet af bedrifter med over 100 køer stiger. I 2016 faldt samtidig den gennemsnitlige fremstillingspris, som på verdensplan lå på 38,4 USD/100 kg mælk. Det er godt 2 USD lavere end 2015. Europa og Sydøstasien opnåede det mindste fald på under en 1 USD. Bedrifterne i Afrika, Nordamerika og Mellemøsten sænkede i gennemsnit deres fremstillingspris med 4-6 USD.

Meget ringe økonomi på danske bedrifter

Målt på mælk minus foder vurderes bedrifternes økonomi i Danmark at være "meget ringe" i hovedparten af 2016. Kun bedrifterne i Argentina og Belgien vurderes også at have "meget ringe" økonomi i lige så lang en periode som Danmark.

/JANNIK TOFT ANDERSEN

*IFCN: International Farm Comparison Network

Nyt tilbud om effektiv rottebekæmpelse til en fair pris

L&F har indgået aftale med skadedyr-firmaet Nomus A/S. Aftalen er overskuelig og sikrer en god pris til alle landmænd.

Siden 2016 har det som bekendt ikke været tilladt at anvende gift mod rotter forebyggende. Gift må kun anvendes, hvis der er tegn på skadedyr og udløser samtidigt hyppigere tilsynsbesøg af bekæmperne og dermed øgede udgifter. I den forbindelse har mange landmænd henvendt sig til L&F med spørgsmål og frustrationer, når bekæmpelsen ikke virkede efter hensigten eller har ført til markante prisstigninger. Derfor har L&F undersøgt markedet for skadedyrsbekæmpelse for at finde en effektiv løsning til en god pris. Det har resulteret i et samarbejde med det landsdækkende skadedyrsfirma Nomus A/S.

Effektive smækfælder

Nomus har i en periode testet forskellige smækfælder og lokkemad og har efterhånden forfinet metoden, så smækfælderne er mere effektive end giftfælderne. Men der bliver altid foretaget en individuel vurdering af den bedst mulige bekæmpelse for hver enkelt bedrift. Ved tegn på rotter og mus anvendes gift, hvis firmaet vurderer, at der er behov for det.

Nomus' tilbud inkluderer fem besøg om året, og der opkræves ikke ekstra for akut tilkald.

Det inkluderer tilbuddet

L&F har valgt at anbefale Nomus A/S som leverandør, fordi firmaet tilbyder en løsning, der er effektiv og målrettet landbrug og fødevarereproduktion og ikke mindst økonomisk attraktiv sammenlignet med andre førende leverandører på markedet. Nomus' tilbud inkluderer fem besøg om året, og der opkræves ikke ekstra for akut tilkald. Det er med andre ord nemt at gennemskue, hvad man får for pengene. L&F får ikke provision for at anbefale Nomus, og Nomus modtager ikke nogen form for betaling fra L&F.

Læs mere om tilbuddet her <http://www.lf.dk/for-medlemmer/kontante-medlemsfordele/rottebekampelse>

/KIRSTEN MARSTAL

Film om smittebeskyttelse i kælvningsboksen – også på engelsk

Kælvningsboksen er et af de allervigtigste områder, når det drejer sig om at begrænse smittespredning i besætningen. Derfor har SEGES lavet en kort film, der viser, hvordan man kan begrænse smitteoverførsel til kalven ved hensigtsmæssig indretning og brug og rengøring af boksen. Filmen findes i en version med engelske undertekster.

Find den på www.landbrugsinfo.dk/kvaeg-film under kategorien Smittebeskyttelse.

Fra filmen

Krydsningsudskriften i DMS fik mig i gang med at krydse igen

Lars Lomholdt stoppede med at krydse, da han ikke troede det kunne betale sig. Krydsningsudskriften viste dog noget helt andet.

"Det var i den grad en øjenåbner at få krydsningsudskriften i hånden. Det, jeg gik og troede, var virkeligheden, var helt forkert." Sådan fortæller mælkeproducent Lars Lomholt. Han har 600 årskøer med en ydelse på 13.000 kg EKM og havde været i gang med at krydse i nogle år. Men han holdt op igen, fordi han ikke helt troede, at det kunne betale sig. Men han kom på andre tanker, da han så tallene fra krydsningsudskriften i DMS.

Bedre sundhed og højere ydelse

"Jeg gik og troede, at mine krydsninger og renrace-holsteinkøer var nogenlunde lige syge, og at de

"Krydsningerne har ikke de der dyk i ydelse i forbindelse med sygdom, som de renrace," fortæller Lars Lomholt.

renrace lå bedre i ydelse. Men jeg skal love for, at udskriften viste noget andet," fortæller han. Af udskriften kunne han se, at holsteinkøerne havde en behandlingshyppighed, der lå 33 pct. højere

end krydsningerne - og at krydsningerne lå klart højere i kg EKM.

"Derfor er jeg nu gået i gang med at krydse igen og kører rotationskrydsning med Holstein, RDM og Montbéliarde," fortæller han. Og her viser udskriften, at krydsningerne giver et kg EKM mere end de renrace i daglig ydelse.

"Krydsningerne har simpelthen ikke de der dyk i ydelse i forbindelse med sygdom, som de renrace, men kører helt stabilt. De kan sagtens være med både hvad angår liter og værdistof," fortæller Lars Lomholt, der nu bruger krydsningsudskriften som grundlag for at vælge de rigtige racer til indkrydsning.

"Udskriften giver mig et rigtigt godt billede af mine dyr og et rigtigt godt grundlag for at arbejde videre med krydsning," fortæller han. /KIRSTEN MARSTAL

Få en hurtig vurdering af besætningens muligheder for afgræsning

Det svenske it-program Beteskalle er gratis og giver, ud fra få basisoplysninger, et hurtigt overslag over mulighederne ved afgræsning.

Det er nu, at foderforsyningen for næste år skal planlægges. En mulighed kunne måske være afgræsning. Det er billig fodring og giver køerne god motion. Men afgræsning kan være vanskelig at praktisere i store besætninger og giver samtidig en større variation i foderforsyningen, som kan påvirke ydelsen negativt. Derfor er der mange forhold, som skal overvejes. Med det gratis svenske it-program Beteskalle (afgræsningskalkule), kan man lave et hurtigt overslag over, hvordan økonomien i afgræsning vil se ud for besætningen. Og man får et forslag til det afgræsningssystem, der skal til for at opnå den angivne græsoptagelse. Programmet er

delvist oversat til dansk og kræver kun indtastning af ganske få basisoplysninger om bedriften. Det kan dog ikke anbefales at anvende Beteskalle som eneste grundlag for ændring af foderforsyningen. Hvis man efter den hurtige analyse vil arbejde videre med afgræsning, bør man få foretaget en grundigere analyse af mulighederne fx i FMS.

Få introduktion på Youtube

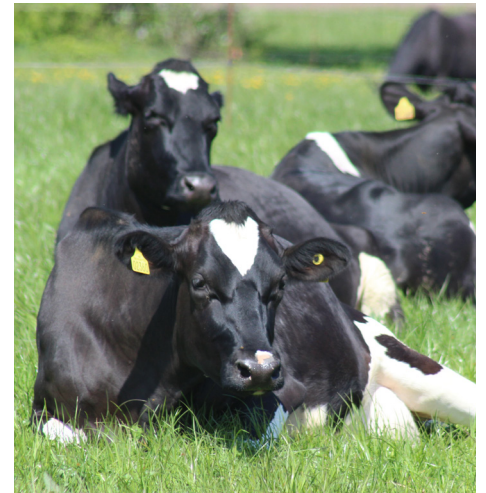
Du kan få en hurtig introduktion til programmet på Youtube (søg på Beteskalle).

Betskalle kan downloades gratis fra:

www.hir.se/dst/self.exe

Læs mere om programmet i den uddybende artikel *Få en hurtig vurdering af besætningernes muligheder for afgræsning* på landbrugsinfo.dk/ merekvaegnyt

/THOMAS ANDERSEN, SEGES

Der er mange forhold, som skal overvejes ved afgræsning.

Hvor mange penge ligger der i dine ensilagestakke?

Store grovfoderlagre er en forsikring mod at løbe tør for foder. Men 'forsikringspræmien' er ofte alt for stor i forhold til risikoen.

Ifølge analyser fra SEGES havde knap 9 pct. af de danske kvægbedrifter i 2016 et overskud af grovfoder til en værdi af 740.000 kr. i gennemsnit. Seniorkonsulent Ove Lund, SEGES Erhvervsøkonomi, fortæller: "Beregninger viser, at bedrifterne med mere end 0,45 FEN pr. kg EKM på lager i starten af året, i gennemsnit har en grovfoderbeholdning på 265.000 FEN over gennemsnittet. Sætter vi fremstillingsprisen til 1,15 kr. pr. FEN, bliver det til

lige godt 300.000 kr. Det er penge, som du sandsynligvis har lånt og betaler rente af. Så det er en ret dyr præmie på forsikringen mod at løbe tør for grovfoder."

46 pct. havde overskud efter dårligt grovfoderår

Selvfulgelig skal man være sikker på, at man ikke løber tør for grovfoder. Men pointen er, at der ligger megen likviditet bundet i lagrene. Og at lagrene mange steder godt kan være væsentligt mindre, hvis man planlægger og styrer grovfoderproduktionen mere detaljeret.

"Selv efter 2015, der var et dårligt grovfoderår,

kan vi se, at 46 pct. af kvægbrugerne stadig havde et overskud af grovfoder. Så man kan sagtens skruer op for risikovilligheden mange steder, hvis man sammen med sin rådgiver laver en risikoanalyse, så man får styr på, hvad man har på lager, hvad man forventer at høste, og hvad man forventer at opfodre," lyder det fra Ove Lund.

For at skabe bedre overblik over usikkerhederne omkring det kommende års høst, den reelle størrelse af beholdningen og det kommende års forbrug og forbrugssammensætning, har SEGES udviklet et rådgiverværktøj, der kan sætte tal på dem.

Læs den uddybende artikel *Hvor mange penge ligger der i dine ensilagestakke* på landbrugsinfo.dk/merekvaegnyt

/LONE SYLVEST SØGAARD

KvægNYT udgives af SEGES, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N, T +45 8740 5000 REDAKTION Gitte Grønbaek (ansv.), gig@seges.dk, Lone Sylvest Søgaard, ls@seges.dk (red), Kirsten Marstal, kfm@seges.dk LAYOUT OG PRODUKTION GP-TRYK & ZEUNER GRAFISK GRAFIK Chr. E. Christensen, cec@seges.dk FOTO (Hvor ikke andet er nævnt) LandbrugsMedierne KORREKTUR Else-Marie Pedersen, emp@seges.dk ANNONCESALG Lone Sylvest Søgaard, lss@seges.dk ABONNEMENT/ADRESSE/ENDRINGER Susanne Bach Frandsen, T 8740 5251, sbf@seges.dk TRYK GP-TRYK & ZEUNER GRAFISK Oplag 4.000 hver 14. dag. Indholdet af kvægNYT må gengives med kildeangivelse. Reklameindstik afspejler ikke nødvendigvis SEGES' holdning til de annoncerede produkter ISSN 1904-3597 (tryk) ISSN 1904-5212 (web).